

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	INE363	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Δ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<p align="center">Νεότερη Ελληνική Ιστορία Η Ελληνική Επανάσταση του 1821: Η Ευρωπαϊκή διάσταση</p>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).	Παράδοση		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	Μάθημα γενικού και εισαγωγικού υποβάθρου.		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά και για φοιτήτριες/φοιτητές του προγράμματος ανταλλαγών Erasmus+ κατά περίπτωση εξετάσεις σε Αγγλικά, Γαλλικά ή Ιταλικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Και σε φοιτήτριες/φοιτητές Erasmus+		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Μαθησιακά αποτελέσματα: εξοικείωση των φοιτητριών/φοιτητών με ευρείες ερμηνείες της Ελληνικής Επανάστασης στη συγχρονία αλλά και διαχρονικά, οι οποίες επαναφέρουν τον αναστοχασμό και την κριτική σκέψη στο σημαντικό αυτό ζήτημα της νεότερης ιστορίας, που η σχολική ιστορία έχει περικλύσει στα στενά όρια παλαιών στερεότυπων, κάποτε, δε, και αναληθών περιγραφών (π.χ. Υψωση της Σημαίας στην Αγία Λαύρα, Κρυφό Σχολείο κ.α.)

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα.:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

Ανάπτυξη κριτικής ικανότητας και ιστορικής σκέψης, ανάπτυξη δυνατότητας χρήσης και ερμηνείας πηγών, αυτόνομη αναζήτηση στα αντικείμενα της Νεότερης Ιστορίας, προσαρμογή και χρήση νέων τεχνολογιών στον χώρο των ιστορικών σπουδών (π.χ. χρήση ψηφιακής τεχνολογίας, podcast κ.α)

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα εξετάζει το κορυφαίο γεγονός της Ελληνικής Επανάστασης του 1821 στην ευρωπαϊκή του διάσταση. «Αγαπημένο παιδί» της ελληνικής ιστοριογραφίας, ο δωδεκαετής αγώνας των Ελλήνων για ανεξαρτησία από την Οθωμανική αυτοκρατορία και συγκρότησης εθνικού νεοτερικού κράτους στην άκρη της Νοτιοανατολικής Μεσογείου, έχει εμπλουτιστεί, τα τελευταία χρόνια, από αξιόλογες μελέτες της ευρωπαϊκής ερευνητικής παραγωγής. Μέσα σ' αυτό το πλαίσιο, το μάθημα διερευνά τις πολιτικές, οικονομικές και πολιτισμικές διαστάσεις του ελληνικού επαναστατικού φαινομένου, αξιοποιώντας τις σύγχρονες, διεθνείς, ιστοριογραφικές προσεγγίσεις που τοποθετούν το συγκεκριμένο γεγονός στο ευρύτερο επαναστατικό κύμα το οποίο κατακλύζει την Ευρώπη και τον κόσμο στα τέλη του 18ου και τις αρχές του 19ου αιώνα. Παράλληλα, η Επανάσταση θα δειχθεί ως μια διαδικασία που πηγάζει από τις πολιτικοκοινωνικές και οικονομικές αντιφάσεις και κρίσεις του οθωμανικού χώρου, ο οποίος θα αποτελέσει το «παλαιό καθεστώς» της επαναστατικής ανατροπής. Σε ένα δεύτερο επίπεδο, το μάθημα θα διερευνήσει τα εθνικά-κρατικά αφηγήματα του 19ου και του 20ού αιώνα, σύμφωνα με τα οποία η Ελληνική Επανάσταση κατέχει κυρίαρχη θέση, στα πλαίσια των εθνικών επετείων και κάθε είδους δημόσιου λόγου όπου αποτυπώνονται τα εκάστοτε εθνικά οράματα/διεκδικήσεις.

Θα μας απασχολήσουν οι όροι υπό τους οποίους οι ελληνόφωνες/χριστιανικές κοινωνίες της οθωμανικής επικράτειας προσέλαβαν τις ιδεολογίες του Ευρωπαϊκού Διαφωτισμού και της Γαλλικής Επανάστασης, οι οσμώσεις αλλά και οι αντιπαλότητες των νεωτερικών ιδεών με τον παραδοσιακό κόσμο των οθωμανοκρατούμενων περιοχών όπου ξέσπασε και επικράτησε ο αγώνας, τα πολιτικά-διοικητικά όργανα και τα κείμενα που συγκροτήθηκαν, οι κυριότερες πολεμικές επιχειρήσεις και τα όρια του ανταρτοπολέμου, οι Ευρωπαίοι και οι Βαλκάνιοι «μαχητές της ελευθερίας» που προσέτρεξαν στα μέτωπα καθώς και η διεθνής διπλωματία, όταν μετά τη Ναυμαχία του Ναβαρίνου, τον Οκτώβριο του 1827, οι Μεγάλες Δυνάμεις ανταγωνίζονταν για το ελληνικό ζήτημα. Η θεσμοθέτηση της εθνικής επετείου το 1838 κατά την Οθωμανική βασιλεία, οι επετειακοί δημόσιοι λόγοι της πρώτης εκατονταετηρίδας της και η αναπαραγωγή ενός συγκεκριμένου νοήματος της Επανάστασης στα σχολεία του ελληνικού κράτους, θα ολοκληρώσουν τους βασικούς άξονες του μαθήματος.

Συνοπτικό Διάγραμμα Διαλέξεων

1. Στόχοι του μαθήματος - Η συγκρότηση του κλάδου της Νεοελληνικής Ιστορίας
2. Η Ελληνική Επανάσταση: ερμηνευτικές προτάσεις
3. Η επανάσταση του «έθνους» και το ορθόδοξο «γένος» - Η συγκρότηση και ο ρόλος της Φιλικής Εταιρείας
4. Οι πολεμικές επιχειρήσεις στη Μολδοβλαχία: σχεδιασμοί, αποτυχίες, ηρωισμός, κατακραυγή (τα άλογα του πολέμου)
5. Η Πελοπόννησος, οι προεστοί και ο Κολοκοτρώνης
6. Το Αιγαίο στις φλόγες: ανταρσίες και η εκστρατεία των ναυτικών μοιρών
7. Η Επανάσταση στη Στερεά Ελλάδα και ο Γεώργιος Καραϊσκάκης (από την τοπικότητα στην εθνική επικράτεια)
8. Οι Μαχητές της Ελευθερίας και τα όρια του Φιλελληνισμού
9. Η οργή του Σουλτάνου: Οι θεσμοί της οθωμανικής κυριαρχίας και η «απάντηση» στην Ελληνική Επανάσταση
10. Οι επαναστατημένοι θεσμοθετούν: τοπικά πολιτεύματα και εθνοσυνελεύσεις
11. Οικογενειακές συμμαχίες, ερωτικές σχέσεις και σεξουαλικές πρακτικές
12. Η δημοσιονομική πολιτική, 1821-1827
13. Ο «πόλεμος της μνήμης»: η θεσμοθέτηση της εθνικής επετείου του 1821, τα απομνημονεύματα των αγωνιστών, τελετές και η συγκρότηση του «πανθέου» των αγωνιστών

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Παράδοση πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Έντονη χρήση παρουσίασης power point και σχετικών video	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Αυτόνομη μελέτη	110 ώρες
	Προετοιμασία πηγών	15 ώρες
	Σύνολο Μαθήματος	125 ώρες

<p style="text-align: center;">ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p> <p>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνικά και για φοιτήτριες/φοιτητές του προγράμματος ανταλλαγών Erasmus+ κατά περίπτωση εξετάσεις σε Αγγλικά, Γαλλικά ή Ιταλικά.</p> <p>Γραπτή εξέταση. Ερωτήσεις ανάπτυξης όπου απαιτείται από μεγάλα κεφάλαια να επιλεγούν τα σημαντικότερα. Μικρές ερωτήσεις εξειδικευμένων αλλά σημαντικών θεμάτων της Νεότερης Ιστορίας με παράλληλη ανάλυση πρωτογενούς υλικού.</p> <p>Σε ειδικές περιπτώσεις (π.χ. εξ αποστάσεως εξετάσεις λόγω πανδημίας) ενδέχεται να δοθεί η δυνατότητα στις φοιτήτριες και στους φοιτητές να συνθέσουν μια μεγάλη εργασία η οποία μπορεί να λειτουργήσει και ως απαλλακτική των εξετάσεων</p>
---	--

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<ul style="list-style-type: none"> • Βασίλης Κρεμμυδάς, <i>Η Ελληνική Επανάσταση του 1821. Τεκμήρια, Αναφηλαρήσεις, Ερμηνείες</i>, Gutenberg, Αθήνα 2016. • Άννα Καρκακατσούλη, <i>«Μαχητές της Ελευθερίας» και 1821. Η Ελληνική Επανάσταση στη διεθνή της διάσταση</i>, Πεδίο, Αθήνα 2016. • Νίκος Θεοτοκάς – Νίκος Κοταρίδης, <i>Παραδοσιακές και νεωτερικές εξουσίες στην Ελλάδα του 19ου αιώνα</i>, Βιβλιόραμα, Αθήνα 2006. • Νικηφόρος Διαμαντούρος, <i>Οι απαρχές της συγκρότησης σύγχρονου κράτους στην Ελλάδα, 1821-1828</i>, Μ.Ι.Ε.Τ., Αθήνα 2006. • Gunnar Hering, <i>Τα πολιτικά κόμματα στην Ελλάδα, 1821-1936</i>, Α' τόμος, Μ.Ι.Ε.Τ., Αθήνα 2006. • Μαρία Ρεπούση, «Το νέο Εικοσιένα. Η ανολοκλήρωτη ελληνική επανάσταση στις δημόσιες επετειακές αφηγήσεις της πρώτης εκατονταετηρίδας της», στο <i>Αθέατες όψεις της ιστορίας. Κείμενα αφιερωμένα στον Γιάνη Γιανουλόπουλο</i>, Ασίνη, Αθήνα 2012. • Χριστίνα Κουλούρη, «Γιορτάζοντας το Έθνος: Εθνικές επέτειοι στην Ελλάδα τον 19ο αιώνα», στο <i>Αθέατες όψεις της ιστορίας. Κείμενα αφιερωμένα στον Γιάνη Γιανουλόπουλο</i>, Ασίνη, Αθήνα 2012. • Mandilara A., - Kimourtzis P. –“Fêtes commémoratives et symbolismes d’État, Grèce 1830-1860”, στο: Kostis, K. (ed.), <i>Economy, Politics, Society. Volume attributed to Prof. Georges B. Dertilis</i>, Alpha Bank – Historical Archives, Athens 2010.
--

- Άννα Μανδουλαρά – Παναγιώτης Κιμουρτζής, «Δημόσιες εορτές στην Ελλάδα, 1830-1860. Γένεση του κρατικού συμβολισμού», *Δωδώνη. Ιστορία και Αρχαιολογία*, τ. 38-42, Ιωάννινα, 2008-2013.
- *Όψεις της Επανάστασης του 1821*, (συλλογικό έργο), Πρακτικά Συνεδρίου Αθήνα 12 και 13 Ιουνίου 2015. Ε.Μ.Ν.Ε., Αθήνα 2018.
- Πέτρος Πιζάνιας (επιμέλεια-εισαγωγή), *Η Ελληνική Επανάσταση του 1821. Ένα Ευρωπαϊκό γεγονός*, Κέδρος, Αθήνα 2009.
- Στέφανος Π. Παπαγεωργίου, *Από το γένος στο έθνος. Η θεμελίωση του ελληνικού κράτους, 1821-1862*, Παπαζήσης, Αθήνα 2005.
- Απόστολος Ε. Βακαλόπουλος, *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού*, Τόμος Ε': Η Μεγάλη Ελληνική Επανάσταση (1821-1829). Οι προϋποθέσεις και οι βάσεις της. Ηρόδοτος, Αθήνα 2007. (ISBN 978-960-8256-81-1, κωδικός στο σύστημα Εύδοξος: 24674.)
- Άννα Μανδουλαρά - Γιώργος Νικολάου - Λάμπρος Φλιτούρης - Νικόλαος Αναστασόπουλος (επιστ. επιμέλεια/εισαγωγή Άννα Μανδουλαρά-Λάμπρος Φλιτούρης), *Φιλελληνισμός. Το ενδιαφέρον για την Ελλάδα και τους Έλληνες από το 1821 ως σήμερα*, Δήμος Νικολάου Σκουφά/Ηρόδοτος, Αθήνα 2015.
- Άννα Μανδουλαρά – Γιώργος Νικολάου (επιστ. επιμέλεια – εισαγωγή), *Η Φιλική Εταιρεία. Επαναστατική Δράση και Μυστικές Εταιρείες στη Νεότερη Ευρώπη*, Δήμος Νικολάου Σκουφά/Ασίνη, Αθήνα 2017.
- Ξενοφών Κοντιάδης, *Η περιπετειώδης ιστορία των επαναστατικών συνταγμάτων του 1821*, Καστανιώτης, Αθήνα 2021

Προτεινόμενα εγχειρίδια

Πέτρος Πιζάνιας (επιμέλεια-εισαγωγή), *Η Ελληνική Επανάσταση του 1821. Ένα Ευρωπαϊκό γεγονός*, Κέδρος, Αθήνα 2009.

Όψεις της Επανάστασης του 1821, (συλλογικό έργο), Πρακτικά Συνεδρίου Αθήνα 12 και 13 Ιουνίου 2015. Ε.Μ.Ν.Ε., Αθήνα 2018.

Χρήστος Λούκος, *Μια σύντομη ιστορία της Ελληνικής Επανάστασης*, Θεμέλιο, Αθήνα 2022

Απόστολος Ε. Βακαλόπουλος, *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού*, Τόμος Ε': Η Μεγάλη Ελληνική Επανάσταση (1821-1829). Οι προϋποθέσεις και οι βάσεις της. Ηρόδοτος, Αθήνα 2007. (ISBN 978-960-8256-81-1, κωδικός στο σύστημα Εύδοξος: 24674.)

Ημερολόγιο του Αγώνα (συλλογικό έργο), Ακαδημία Αθηνών, Αθήνα 2024

Όλγα Κατσιαρδή-Hering, Δημήτριος Κοντογεώργης, *Η Αυστριακή Αρμάδα κατά την Ελληνική Επανάσταση. Διπλωματία και Πόλεμος*, Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων, Αθήνα 2023

Ηλίας Κολοβός, Σουκρού Ιλιτζάν, Μοχαμάντ Σχαριάτ Παναχί, *Η οργή του Σουλτάνου. Αντόγραφα Διατάγματα του Σουλτάνου Μαχμούτ Β του 1821*, ΕΑΠ, Αθήνα 2021

Λεωνίδας Μοίρας, *Η Ελληνική Επανάσταση μέσα από τα μάτια των Οθωμανών*, Τόπος, Αθήνα 2021

Ηλίας Κολοβός – Κώστας Κωστής (επιμέλεια), *Κατανοώντας τον πόλεμο της ανεξαρτησίας*,

Πατάκης, Αθήνα 2022.